

Beszámoló az Élelmiszervizsgálati Közlemények XL. kötetéről

Az Élelmiszervizsgálati Közlemények XL. jubileumi kötete a továbbfejlesztett formátumban összesen 384 oldalon jelent meg. Az előfizetők száma megközelítette az 500-at, a megrendelt példányszám 800 körül mozgott. A jelentős példányszám ellenére a folyóirat alig pótolható veszteséggel volt csak kiadható, mivel a 400 Ft éves előfizetési díj már a nyomdai költségeket sem fedezi. A folyóiratot támogató és ezért minden elismerést megérdemlő élelmiszerelőállító cégek köre és hozzájárulása nem növelhető bizonyos határon túl, így a szakfolyóirat fennmaradásának egyetlen lehetséges útja az előfizetési díj jelentős mértékű emelése 800 Ft/év összegre. Tesszük ezt annak tudatában, hogy egyes előfizetők talán már nem vállalják a megemelt éves előfizetési díj kifizetését, bár nemzetközi összehasonlításban negyedéves szakfolyóiratunk előfizetési díja még így is csak töredéke a hasonló tartalmú, volumenű és színvonalú külföldi szakfolyóiratok előfizetési díjának. Az előfizetési díj jelentős mértékű emelése ellenére nem ígérhetjük a szakfolyóirat külső megjelenésének jelentős mértékű javítását. Ahhoz további nem csekély díjemelésre lenne szükség. Ígérni szeretnénk viszont a szakfolyóirat tartalmi és színvonalbeli értékeinek további biztosítását, a rendszeres megjelentetést a bejelentett évi 320 oldalas terjedelemben.

Az 1994. évben publikálásra beküldött eredeti dolgozatok száma kissé tovább csökkent, de a sokoldalú — elsősorban az élelmiszerminőség különböző eseményeit, híreit ismertető — szakmai tájékoztató beszámolók 1994. évben a korábbinál és a bejelentettnél jóval nagyobb terjedelmű füzetek kiadását tette lehetővé.

Az elmúlt évben összesen 27 eredeti közlemény, illetve beszámoló jelent meg, amely meghaladja az utóbbi évek átlagát. A folyóirat hagyományainak megfelelően az 1994. évre vonatkozóan is közöljük a szerzők munkahely szerinti megoszlását, ami a következő számokkal jellemezhető:

Főhatóság (FM, MSZH)	8 %
Élelmiszerellenőrző intézmények	22 %
Kutatóintézetek	48 %
Egyetemek, főiskolák	22 %
Élelmiszerelőállítók	0 %

A fenti táblázatból kitűnik, hogy a kutatóintézetek a korábbi részarányt meghaladva a publikációk közel 50%-át adják. A főhatóságok által megjelentetett évenkénti átlagosan 2-2 cikk szintén haladó

hagyománynak számít. Elgondolkoztató, hogy az egyetemek és a főiskolák által megjelentetett dolgozatok száma az elmúlt évben tapasztalt kedvező tendenciát nem folytatta és ismét a gyengébb évek szintjére esett vissza. Tartós tendenciaként kell tudomásul vennünk, hogy az élelmiszerellenőrző intézmények hagyományosan nagy publikációs részaránya alacsonyabb szintre állt be. Nem hagyható említés nélkül az a tény, hogy a Világbank által támogatott hatósági laboratóriumi műszercentrumok publikációikkal alig jelzik magasabb technikai és szakmai színvonalon végzett tevékenységüket. Továbbra sem változott meg az a tendencia, hogy az élelmiszerelőállítók önálló dolgozattal nem (vagy elvétve, csak társszerzőként) szerepelnek. Az elmúlt évben külföldi szerző csak társszerzőként szerepelt, de a külföldi lapszemle különböző terjedelmű tájékoztató összefoglalói lehetőséget adtak a meghatározó külföldi élelmiszeralitikai szakirodalom eredményeinek nyomon követésére.

Az elmúlt évi publikációk tartalmi szempontból a következők szerint csoportosíthatók:

- Ismételten — a szaklap hagyományait folytatva — a legtöbb közlemény az élelmiszerek minőségellenőrzésének és a nemzetközi élelmiszerellenőrzési gyakorlat ismertetésének területéről jelent meg (1,2,3,4).
- Olivaolaj szterinfrakcióinak gázkromatográfiás és tömegspektrográfiás vizsgálatával foglalkozik egy külföldi társszerző közreműködésével készített dolgozat (5).
- A cikksorozat II. és III. része jelent meg az élelmiszerek és takarmányok D-aminosav tartalmának meghatározásáról és a vonatkozó szakirodalom feldolgozásáról (6,7).
- Húskészítmények és -termékek proteintartalmának, valamint a dobozolt sonkák elégséges hőkezelésének meghatározását ismerteti egy-egy cikk (8,9).
- Üdítőitalokban található kinin folyadékromatográfiás meghatározásáról számol be egy közölt anyag (10).
- Cikksorozat kezdődött szőlő antocianin színanyag-por előállítása és analitikai vizsgálata címmel (11).
- Két publikáció jelent meg a tejipar területéről, amelyben a szerzők az objektív és a műszeres vizsgálaton alapuló új nyerstej minősítő rendszerről, valamint ömlesztett sajtok NIR és NIT módszerrel végzett elemzéséről számolnak be (12,13).
- A DSC-termoanalitikai módszer néhány élelmiszertudományi alkalmazását ismerteti egy közlemény (14).
- Dihidrox-aceton bioszenzorral megoldható mérési lehetőségeit taglalja egy szakcikk (15).
- Élelmiszerek nitráttartalmának meghatározására alkalmazható különböző módszerek összehasonlítását mutatja be egy dolgozat (16).

- A lakosság alimentáris eredetű belső sugárterhelését mérték fel Győr-Moson-Sopron megyében a csernobili reaktor balesetet követő években, amelyet egy közlemény ismertet (17).
- A HACCP-rendszer alkalmazásának irányelveit tartalmazza egy közlemény, amely a FAO/WHO Codex Alimentarius ajánlásának szakmailag lektorált fordítása (18).
- Összesen 9 beszámoló adott ismertetést külföldi kutatási eredményekről, valamint nemzetközi és hazai konferenciákon elhangzott előadásokról (19-27).

A szakmai publikációk mind a négy füzetben kiegészültek különböző információs anyagokkal, melyek közül a legnagyobb terjedelemben az „Élelmiszer Minőségügyi Információs Centrum” híryanagjai jelentek meg. Ebben a világ élelmiszerelőállításnak és -forgalmazásának szabályozásáról szóló szakmai híryanagokat ismertettük. Megjelentettük a magyar élelmiszerjoggal kapcsolatos érvényes előírások jegyzékét is, ami hasznos útmutatásul szolgálhat az érdeklődő szakemberek számára. Ehhez kapcsolódik a magyar országos és ágazati élelmiszer-szabványok jegyzéke, melyet két részletben tettünk közzé. Leközlöttük az Európai Minőségügyi Szervezet Magyar Nemzeti Bizottsága (EOQ MNB) által összeállított saját, illetve megbízás alapján forgalmazott kiadványok, oktatási és továbbképzési segédletek, szakkönyvek, videofilmek, valamint egyéb dokumentumok jegyzékét is.

Folytatólagosan közzétettük a hazai szaklapokban megjelent publikációk címét, amelyek valamilyen szempontból az élelmiszer-minőségüggyel, az élelmiszervizsgálattal vagy az élelmiszer-ellenőrzéssel foglalkoznak. A külföldi lapszemlében elsősorban a korszerű élelmiszeranalitikai vizsgálati módszerek kaptak helyet, amelynek ismertetése a laboratóriumi módszertan spektrumának bővítését szolgálja. A rendszeresen megjelentetett rendezvénynaptárban is elsősorban a külföldi és a nagyobb nemzetközi rendezvényekről adtunk jelzést, de szerepelnek benne a jelentősebb hazai szakmai rendezvények is.

1994-ben a szoros szakmai együttműködés az Élelmiszerminősítő Kamarával korábban megkötött megállapodásnak megfelelően folytatódott. Az ebben foglaltak szerint a Kamara minden tagja kézhez kapta 1994-ben is az „Élelmiszervizsgálati Közlemények” füzetét. Az Élelmiszerminősítő Kamara átalakulásával a szakmai információs kapcsolat várhatóan nem szakad meg, hanem 1995-ben hasonló formában folytatódik.

Elsősorban azok számára, akik az Élelmiszervizsgálati Közlemények szakfolyóiratban kívánnak publikálni, kell feltétlenül megemlíteni azt a talán nem minden szakember számára ismert elismerést, hogy a folyóiratban megjelent értékes eredeti közleményeket több nagy külföldi

referáló intézmény kíséri figyelemmel, dolgozza fel és rövid tömörített formában teszi közzé. Ezek a következők:

- ⇒ Food Science and Technology Abstract (FSTA), Anglia
- ⇒ Chemical Abstract, USA
- ⇒ Tobacco Literature Service, USA
- ⇒ Zeitschrift für Lebensmitteluntersuchung und Forschung (ZLUF), Németország
- ⇒ Barrett Dixon Bell Ltd., Anglia

Az „Élelmiszervizsgálati Közlemények” a hazai, igen széles szakfolyóirat-palettán kedvező helyet foglal el, amit többek között az is bizonyít, hogy egyes cikkeire egyre több — igaz elsősorban hazai szerző — hivatkozik, de az „Élet és Tudomány” is esetenként kivonatossan közli a szélesebb körben ismertetést érdemlő élelmiszervizsgálati eredményeket, újabb adatokat, összefüggéseket.

Molnár Pál

Irodalom

1. Nagy E.: ÉVIK **39** (1994) 1, 27-30
2. Pollák L.-né: ÉVIK **39** (1994) 1, 31-41
3. Salamon A., Katona L.: ÉVIK **39** (1994) 2, 85-111
4. Molnár P.: ÉVIK **39** (1994) 3, 209-215
5. Molnár J. és mtsai: ÉVIK **39** (1994) 1, 9-16
6. Staffan Folestad és mtsai: ÉVIK **39** (1994) 1, 17-26
7. Csapó J. és mtsai: ÉVIK **39** (1994) 4, 299-316
8. Zsarnóczay G. és Körmeny L.: ÉVIK **39** (1994) 2, 120-128
9. Kerekes L.: ÉVIK **39** (1994) 2, 129-135
10. Csiba A. és Lombai Gy.: ÉVIK **39** (1994) 2, 112-119
11. Biacs P. K. és mtsai: ÉVIK **39** (1994) 4, 291-298
12. Horváth Z. és M. Dobai I.: ÉVIK **39** (1994) 3, 199-205
13. Örsi F. és mtsai: ÉVIK **39** (1994) 4, 277-282
14. Farkas J.: ÉVIK **39** (1994) 3, 180-189
15. Szabó E. és mtsai: ÉVIK **39** (1994) 3, 190-198
16. Varga B.-né és mtsai: ÉVIK **39** (1994) 4, 283-290
17. Sebestyén R. és Tarján S.: ÉVIK **39** (1994) 4, 317-327
18. Fábri I. és Prokopp L.: ÉVIK **39** (1994) 4, 328-338
19. Farkas J.: ÉVIK **39** (1994) 1, 42-53
20. Holló J.: ÉVIK **39** (1994) 1, 3-4
21. Komáromy A.-né: ÉVIK **39** (1994) 2, 136-144
22. Molnár P.: ÉVIK **39** (1994) 3, 179
23. Molnár P.: ÉVIK **39** (1994) 3, 206-208
24. Molnár P.: ÉVIK **39** (1994) 3, 216-217
25. Molnár P.: ÉVIK **39** (1994) 4, 339-340
26. Molnár P.: ÉVIK **39** (1994) 4, 341-347
27. Várkonyi G.: ÉVIK **39** (1994) 4, 348